

Verzorgd door Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant in samenwerking met de gemeenten uit de regio

Regionaal thuiszitterspact bekrachtigt én versterkt West-Brabantse aanpak

In 2020 zit geen enkel kind langer dan drie maanden thuis zonder passend onderwijsaanbod. Dat is de ambitie van het nationale Thuiszitterspact dat in 2016 tot stand kwam. Dit schooljaar is in deze regio een start gemaakt met de voorbereiding voor een regionaal thuiszitterspact. Voormalig kinderombudsman Marc Dullaert is als aanjager het land ingetrokken om de regionale samenwerkingspartners scherp te houden. In een gesprek met Miriam Haagh, bestuursvoorzitter van Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant, gaf hij aan onder de indruk te zijn van de integrale aanpak in West-Brabant. "De partners weten het tot de essentie terug te brengen: kun je elkaar vinden en wat kun je samen voor een kind betekenen?"

Regionaal thuiszitterspact

Elk kind heeft recht op onderwijs, maar er zijn nog te veel kinderen die niet naar school gaan. In het regionale thuiszitterspact van West-Brabant wordt de ambitie bekrachtigd om elke leerplichtige thuiszitter binnen drie maanden terug te laten keren naar het onderwijs. "We zijn met onze regionale thuiszittersaanpak op de goede weg," constateert Miriam Haagh. "Maar we zijn er nog niet. Het regionale thuiszitterspact is zowel een bevestiging van de richting die we zijn ingeslagen, als een startpunt om het nóg beter te doen."

Eind 2016 bezocht Dullaert het samenwerkingsverband PO Roosendaal. "Wat mij opviel, was dat alle partijen in jullie regio eensgezind rond de tafel zitten en het kind centraal stellen." Als voorbeeld noemt Dullaert de vrijstellingen op grond van artikel 5 onder a, bedoeld voor kinderen die vanwege lichamelijke of psychische redenen niet naar school kunnen. "In West-Brabant wordt geen enkele vrijstelling afgegeven zonder dat het met de samenwerkingsverbanden is afgestemd. Dat had ik niet eerder zo gezien, maar ik was daar zeer van onder de indruk. Ik heb staatssecretaris Dekker toen geadviseerd om die werkwijze landelijk voor te leggen als good practice."

Vroegsignalering

Het gaat goed in West-Brabant, vindt ook Haagh. "Scholen worden steeds beter in het melden van verzuim. Dat de cijfers daardoor stijgen, is soms lastig uit te leggen. Maar een goede registratie blijft ontzettend belangrijk, want pas als je verzuim echt in kaart brengt, kun je het gaan aanpakken." Dullaert herkent dit beeld van andere regio's. "Het terugdringen van verzuim begint bij het in beeld brengen van de kinderen om wie het gaat. Maar als je met de stofkam door de bestanden heen gaat, dan stijgen in eerste instantie de verzuimcijfers. Dan moet je als bestuurder stevig in je schoenen staan, want je bent juist goed bezig."

"Dat compliment moeten we ook teruggeven aan de scholen," vindt Haagh. "Maar het mooiste compliment dat je scholen kunt geven, is ze te helpen verzuim niet alleen te melden, maar er ook iets mee te doen. Maatwerk leveren en passende onderwijsoplossingen zoeken, samen met scholen, leerplichtambtenaren en hulpverleners: daar maken wij ons hard voor." Ook Dullaert benadrukt het belang van een goede registratie. "Verzuim is vaak een teken dat er iets met een kind aan de hand is. Als de registratie op orde is, kun je er in veel gevallen eerder bij zijn en grotere problemen voorkomen. Met vroegsignalering valt een enorme winst te behalen."

Bewegingen

Als voorbeeld van een effectief preventieproject noemt Dullaert M@ZL, een methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren. In West-Brabant is de methode succesvol ingebed in het voortgezet onderwijs. Komend schooljaar wordt een pilot uitgevoerd met M@ZL in het primair onderwijs. "Daar wordt landelijk door veel gemeenten naar gekeken," ziet Dullaert. "Ook daarom is het zo fijn dat er een regionaal thuiszitterspact wordt gesloten. Andere regio's kunnen hun voordeel doen met de

good practices die in het pact zijn vastgelegd." Dullaert blijft de ontwikkelingen volgen, maar heeft veel vertrouwen in de West-Brabantse aanpak. "Alle bewegingen zijn aanwezig. Ook tijdens mijn eerdere bezoek aan de regio viel het mij op dat alle partners samen nadenken over een passende oplossing voor elk kind dat ter sprake komt. Dat is uiteindelijk waar het om draait."

Miriam Haagh
bestuursvoorzitter van Regionaal
Bureau Leerplicht West-Brabant

Marc Dullaert
Aanjager thuiszitterspact

Ontdek de wereld

MISSIE EN VISIE, KERNWAARDEN VAN HET RBL WEST-BRABANT

Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten worden in de praktijk niet afgebakend door gemeentegrenzen. Daarom is intergemeentelijke samenwerking van groot belang om er effectief tegen te kunnen optreden. Het Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant (RBL) geeft sinds augustus 2012 vorm aan deze samenwerking. Verminderen en voorkomen van het schoolverzuim, handhaven leerplicht, recht op onderwijs en terugdringen van voortijdig schoolverlaten zijn de speerpunten. Het werken in flexibele teams van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders, het harmoniseren van werkwijzen en de samenwerking met netwerkpartners op het terrein van passend onderwijs, jeugdbeleid en participatie wetgeving zijn de zaken die ervoor zorgen dat het RBL West-Brabant (RBL) goed is aangehaakt bij ontwikkelingen rond de decentralisaties.

Missie

Iedere West-Brabantse jongere zonder startkwalificatie zit op een passende school, is op weg naar een startkwalificatie, of wordt begeleid naar de voor hem hoogst haalbare startpositie in de maatschappij.

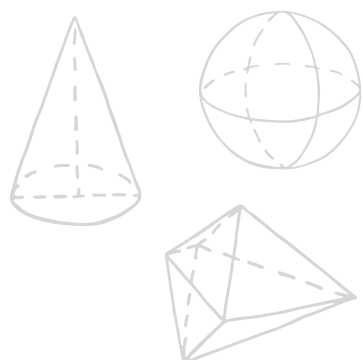
Dit doen we niet alleen. Daarvoor is samenwerking op bestuurlijk, beleids- en uitvoerend niveau nodig. De inspanningen van de trajectbegeleiders richten zich zowel op oude (langer dan een jaar geleden gestopt) als op nieuwe voortijdig schoolverlaters. Doel is deze jongeren waar mogelijk terug te leiden naar school. De banden met scholen zijn versterkt door het invoeren van vaste contactpersonen vanuit het RBL en door het creëren van (deeltijd)werkplekken op de scholen.

Visie

We leveren daarvoor individueel maatwerk binnen de kaders van de leerplichtwet en RMC wetgeving en doen daarbij een beroep op de verantwoordelijkheid van jongeren, ouders, scholen en relevante netwerkpartners in het sociaal domein.

Kernwaarden

Recht op onderwijs, transparantie, gelijke kansen, integriteit, respect voor het individu en samenwerken met anderen zijn daarbij onze kernwaarden.

Leren over leren in het Bredase stadhuis

Gisteren was het de Dag van de Leerplicht. Het Bureau Leerplicht organiseerde daarom door heel Brabant gesprekken tussen jonge leerlingen, toekomstige leraren en leerplichtambtenaren.

Max van de Pol
Breda

In het stadhuis in Breda sprak groep 8 van basisschool de Sint Joseph met drie leerplichtambtenaren en wethouder Miriam Haagh. Volgens de wethouder is het belangrijk dat leerlingen geïnformeerd worden over de leerplicht bij de overgang naar het voortgezet onderwijs. „Leerlingen krijgen een stuk meer verantwoordelijkheid wanneer ze de stap naar de brugklas maken. Waar op de basisschool de ouders worden aangesproken bij veel verzuim, wordt dat nu de leerling zelf.”

Niet eng

Door de leerlingen vragen te laten stellen, werd het een dynamisch gesprek. Ook was een wedstrijd uitgeschreven voor de beste smoes. „De wethouder stotterde en ik wilde hem laten uitpraten”, ging er met de prijs vandoor.

Kim Heijster vroeg de leerlingen of ze wisten wie de leerplichtambtenaar van hun basisschool was. Na wat geroezemoes keken de kinderen haar vragend aan. „Dat ben ik.” Heijster is leerplichtambtenaar voor alle basisscholen in de regio Breda. „Het is belangrijk dat jongeren ons sneller vinden. Wij zijn niet eng. De leerplichtambtenaar heeft

▲ Wethouder Miriam Haagh legt leerlingen van de Sint Josephschool uit wat de leerplicht inhoudt. FOTO: MARCEL OTTERSPEER/PIXAPROFS

een negatief imago, terwijl wij juist veel kunnen betekenen voor kinderen met problemen.”

Een andere zaal in het stadhuis was gevuld met ongeveer vijftig studenten van het Vitalis College; allemaal studeren ze op het mbo voor onderwijsassistentie. Discussies over de motivatie van leerlingen, thuisonderwijs en de vraag of leraren kinderen mogen opvoeden, vulden de middag.

„Dit zijn allemaal mensen die in het onderwijs terecht komen. Zij krijgen direct te maken met de leer-

plicht. Daarom zijn deze discussies en gesprekken zo belangrijk”, vertelt Pieter Verdaasdonk, regionaal manager van Bureau Leerplicht. De

Ik wist niet dat je bij een leerplichtambtenaar terecht kunt met problemen

—Alina, studente

20-jarige studente Alina heeft iets van de middag opgestoken: „Ik dacht dat een leerplichtambtenaar vooral bezig was met handhaving. Dat leerling er ook terecht kunnen met problemen wist ik eigenlijk niet.”

Leerrecht

Wethouder Miriam Haagh benadrukte nog dat de leerplicht beter gezien kan worden als het leerrecht. „Hier is naar school gaan heel vanzelfsprekend, maar in veel andere landen is dit niet het geval.”

Dag van de leerplicht; 16 maart 2017

Niet enkel bij de dag van de leerplicht is het RBL in het nieuws maar de dag van de leerplicht is wél bij uitstek de gelegenheid om de publiciteit te zoeken. Een paar voorbeelden van initiatieven die zijn geweest.

Op de dag van de leerplicht hebben veel wethouders in de gehele regio een school bezocht om met basisschoolleerlingen in gesprek te gaan over leerplicht. De insteek is het ontstaan van de leerplicht en waarom. Ook zijn in de regio zogenaamde smoesjeslessen gehouden. Samen met collega's van leerplicht hebben wethouders brugklassen in het voortgezet onderwijs bezocht om te praten over spijbelen. De 'beste smoes' won een

ludieke prijs; een wekker om toch zeker bij de tijd te blijven!

Miriam Haagh en drie leerplichtambtenaren spraken met basisschoolleerlingen die de stap naar het voortgezet onderwijs gaan maken, over leerplicht.

Ook spraken we met toekomstige professionals in het onderwijs. MBO studenten van het Vitalis College discussieerde over motivatie, thuisonderwijs en opvoeden.

Ook volgend jaar organiseren we diverse activiteiten in onze regio op de dag van de leerplicht; de derde donderdag in maart 2018, reserveer 15 maart alvast in uw agenda.

RBL West-Brabant: partner in het lerend netwerk

Ingrado is de brancheorganisatie voor Leerplicht en RMC. Alle gemeenten en RMC-regio's zijn lid en daarmee vertegenwoordigt Ingrado zo'n 1500 professionals die zich sterk maken voor het recht op onderwijs en ontwikkeling.

In de ondersteuning die de brancheorganisatie daarbij biedt is er veel aandacht voor professionalisering, voor het creëren en benutten van een lerend netwerk en voor het inzetten van data met een doel.

Ingrado kent het RBL West-Brabant als een bureau met een visie: de regionale samenwerking wordt op eigen wijze vormgegeven, in een

groei- of leermodel, met oog voor wat effectief samen gedaan kan worden en tegelijk in de uitvoering dichtbij scholen en gemeenten. De medewerkers van het RBL zijn actief en zichtbaar in het landelijk netwerk van Ingrado, als rayoncontactpersoon, als deelnemer aan bijeenkomsten en workshops, als sparringpartner voor anderen, als degenen ook die goede voorbeelden delen. Daarbij vallen specifiek op de kennis in de regio rond ziekteverzuim van leerlingen en rond leerlingen die over de grens naar school gaan. Kenmerkend voor het duiden van de data rond verzuim en het vooropstellen van het belang van de kinderen en jongeren was de verklaring die het RBL gaf voor het aantal gevallen van absoluut

verzuim: 'zolang wij niet zeker weten dat het kind onder dak is in België blijft het werkproces absoluut verzuim voor ons aan de orde: liever een hoog aantal dan er één missen'.

Het RBL staat voor het tweede jaar op rij in de top 10 van het aantal ledenvragen aan Ingrado, indicatief voor een kritische en lerende professionele houding van de medewerkers.

Samenwerking

De schooltijd van de meeste kinderen en jongeren verloopt zonder grote problemen. Maar soms is extra ondersteuning nodig. Om de bijdrage van gemeenten hieraan zo goed mogelijk te organiseren werken achttien West-Brabantse gemeenten vanaf 2012 samen binnen het Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant (RBL West-Brabant).

Pieter Verdaasdonk
Teamleider RBL
West-Brabant

Het RBL is een stevige gesprekspartner in de regio en een groot belangenbehartiger van het tegengaan van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten onder West-Brabantse jongeren van 5 tot 23 jaar. Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters daalt, mede door de inzet van het RBL en de samenwerking met de scholen. Het bestrijden van verzuim en vroegtijdige schooluitval van jongeren blijft altijd een belangrijk speerpunt. De leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders begeleiden, samen met de lokale partners in de regio, de jongeren zonder diploma naar een goede startpositie op de arbeidsmarkt.

Samenwerking is noodzakelijk en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Goede samenwerking tussen onderwijs, hulpverlening, partners arbeidstoeleiding, gemeenten en diverse andere partners is van groot belang. Vanaf december 2015 geef ik leiding aan het regionale administratieteam en aan de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders van de niveau 2-gemeenten en heb ik mogen ervaren dat het met de samenwerking goed zit. Enerzijds tussen de leerplichtambtenaren in de gehele regio en anderzijds tussen de diverse partners. Er is een bewezen

goede basis voor verdere intensievere samenwerking.

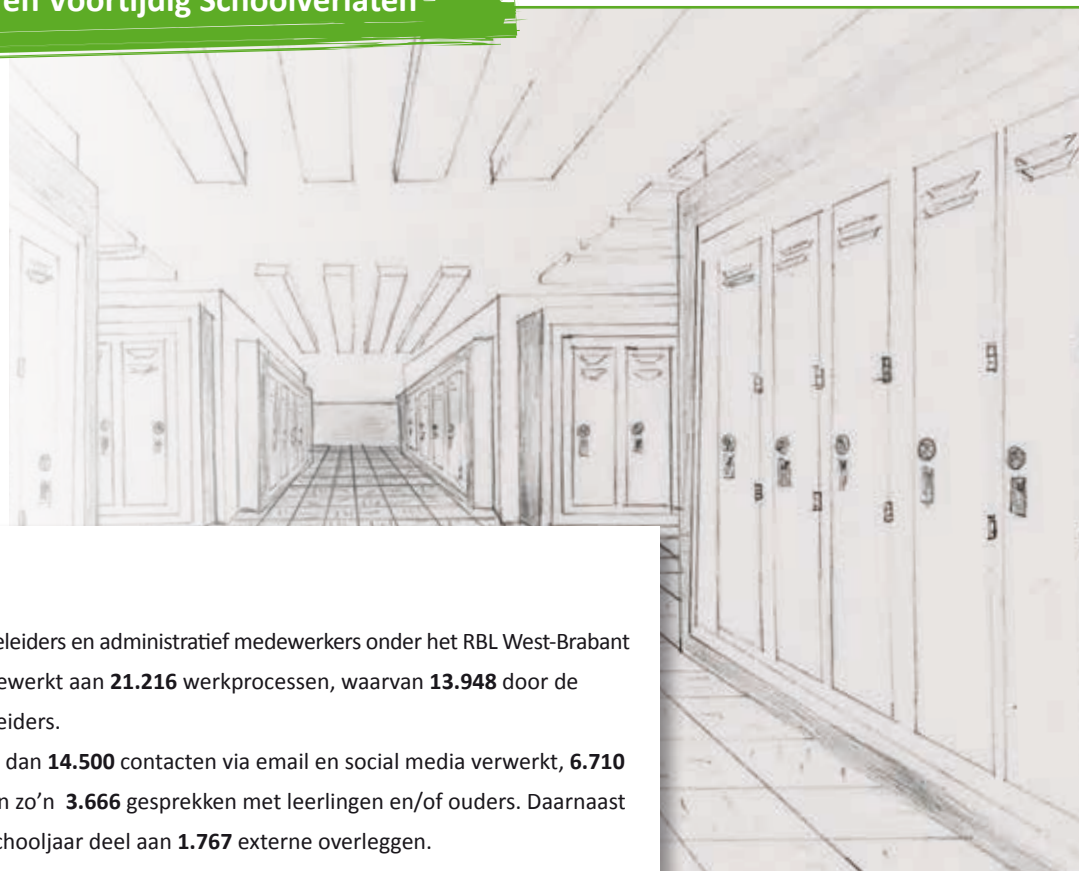
Onze mensen werken voor de gehele regio West-Brabant en zijn daar ook te vinden; in de verschillende gemeenten en op de verschillende scholen. We zoeken het contact en zijn in gesprek met de jeugd waar het om én over gaat!

De belangrijkste gegevens en cijfers vindt u in dit jaarverslag. De bijgevoegde tabellen geven een cijfermatig beeld van deze regio. Achter deze cijfers zitten vaak bijzondere situaties waarbij een enorm groot netwerk zich inzet voor de juiste oplossing. Met de toegevoegde artikelen hebben we in dit jaarverslag wederom een beeld willen geven van het enorme netwerk en het 'verhaal achter de cijfers'.

Wilt u meer weten over het RBL West-Brabant, de manier van werken en de uitdagingen waar we voor staan?

Neem dan contact met ons op via
(076) 529 81 10 of info@rblwest-brabant.nl

Wist je dat...

De 48 leerplichtambtenaren, trajectbegeleiders en administratief medewerkers onder het RBL West-Brabant hebben in het schooljaar 2016-2017 gewerkt aan 21.216 werkprocessen, waarvan 13.948 door de Leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders.

Er zijn 13.144 brieven verstuurd, meer dan 14.500 contacten via email en social media verwerkt, 6.710 telefoongesprekken plaatsgevonden en zo'n 3.666 gesprekken met leerlingen en/of ouders. Daarnaast namen we in de regio het afgelopen schooljaar deel aan 1.767 externe overleggen.

Leeswijzer tabellen

De peildatum voor de jongerenaantallen in tabel 1 en 2 van dit verslag is 31-07-2017. Bij het aantal werkprocessen in de overige tabellen gaat het om de werkprocessen waaraan is gewerkt in de periode van 01-08-2016 tot en met 31-07-2017.

Tabellen 1 en 2 geven een totaalbeeld van het aantal jongeren in de regio. Tabellen 3 tot en met 9 geven een beeld over de leerplichtcijfers (tot 18 jaar). Tabel 10 tot en met 12 geven informatie over de jongeren vanaf 18 jaar, waarbij we in tabel 12 de meest actuele vsv-cijfers van het Ministerie van OCW hebben opgenomen.

'-' in de tabellen betekent 0 of geen

Tabel 1 / Aantal jongeren 5 - 23 jaar naar leerplichtstatus

Onderstaande tabel betreft het aantal jongeren van 5 tot 23 jaar op peildatum 31-07-2017 in de 18 gemeenten die bij de gemeenschappelijke regeling zijn aangesloten.

Ten opzichte van vorig jaar is het aantal jongeren in onze regio licht gedaald; van 141.804 in 2016 naar 141.746 in 2017, een daling van 58 jongeren.

Bij de kolom 'RBL niet in GBA' gaat het om personen die op de startdatum van het werkproces nog niet waren ingeschreven in één van de regiogemeenten, maar die al wel in een regiogemeente naar school gingen en een onderwijsnummer hadden. Dit kan bijvoorbeeld gaan om nieuwkomers of andere personen die in de regio verblijven of hebben verbleven, maar nog niet staan ingeschreven. Soms komen DUO*-meldingen en ondersteuningsvragen eerder binnen dan informatie over de GBA-inschrijving vanuit de gemeente.

*DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) is de uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid voor het onderwijs. DUO financiert en informeert onderwijsdeelnemers en onderwijsinstellingen en organiseert examens. Het RBL West-Brabant heeft intensief contact om te komen tot de meest betrouwbare informatie die we delen in de regio. Meer informatie over DUO in een speciaal artikel in dit jaarverslag.

De verschillende doelgroepen uit tabel 1 toegelicht: Jongeren tussen de 5 en 18 jaar moeten onderwijs volgen totdat ze een startkwalificatie hebben behaald. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar heet dit **leerplicht**. Voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit de **kwalificatieplicht**.

Ouders of verzorgers van jongeren tussen de 5 en 16 jaar moeten hun kinderen inschrijven op school. Volgens de Leerplichtwet moeten

jongeren ook echt naar die school gaan. Jongeren die na hun 16e nog geen startkwalificatie hebben behaald, moeten tot hun 18e onderwijs volgen en ingeschreven staan op school. Een startkwalificatie is een vwo-diploma, havo-diploma of mbo-diploma op niveau 2 of hoger.

Jongeren tot 23 jaar die hun startkwalificatie hebben behaald, staan genoemd onder de doelgroep **Startkwalificatie behaald**. De **Boven leerplichtige** doelgroep zijn de 18+ jongeren (tot 23 jaar) die onderwijs volgen en nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Doelgroep	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal
Leerplichtig	2.106	1.326	783	8.271	23.661	3.346	6.116	2.893	3.628	4.985	7.073	362	9.744	2.356	2.880	4.028	2.664	2.093	2.389	90.704
Kwalificatieplichtig	160	112	64	776	1.898	310	441	250	287	400	621	37	842	235	239	303	265	148	224	7.612
Startkwalificatie behaald	628	422	208	2.341	9.499	1.088	1.605	740	1.081	1.381	1.998	37	2.954	784	877	1.240	718	592	930	29.123
Boven leerplichtig	260	146	97	1.388	4.060	458	768	364	546	652	1.034	129	1.693	404	761	436	413	222	476	14.307
Totaal 2016-2017	3.154	2.006	1.152	12.776	39.118	5.202	8.930	4.247	5.542	7.418	10.726	565	15.233	3.779	4.757	6.007	4.060	3.055	4.019	141.746
Totaal 2015-2016	3.117	2.013	1.094	12.806	38.946	5.265	8.830	4.241	5.589	7.415	10.754	646	15.405	3.806	4.571	6.001	4.099	3.096	4.110	141.804

Tabel 2 / Jongeren naar type onderwijs van laatste schoolinschrijving

In deze tabel is te zien in welk type onderwijs de bovenvermelde jongeren uit tabel 1 waren ingeschreven op 31-07-2017.

Het Speciaal Basisonderwijs (SBO) is in dit jaarverslag, zoals in de wetgeving (Wet Primair Onderwijs (WPO) en Wet Expertise Centra (WEC)) is aangegeven, gerekend tot de categorie Primair Onderwijs (PO). We zien in deze regio ten opzichte van vorig jaar een daling van 1000

kinderen in primair onderwijs. Er zijn in deze regio minder kinderen, wat direct invloed heeft op het aantal kinderen dat onderwijs gaat volgen.

*De categorie 'overig' houdt in dat er op de peildatum (31-07-2017) geen schoolinschrijving was. Hieronder vallen onder andere examenkandidaten (zonder startkwalificatie), personen met een startkwalificatie,

jongeren die in het buitenland op school zaten op de peildatum, of jongeren die om een andere reden een vrijstelling van inschrijving hadden. Dit lijkt een grote groep, maar in tabel 1 is te zien dat van deze 39.463 leerlingen er 29.123 leerlingen een startkwalificatie hebben behaald. Daarnaast blijkt uit tabel 8 dat er 1.243 jongeren waren met een vrijstelling van schoolinschrijving.

	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal 2016-2017
Primair onderwijs	1.300	774	384	5.007	14.855	1.970	3.831	1.783	2.180	3.005	4.188	94	5.902	1.430	1.727	2.495	1.410	1.290	1.291	54.909
Speciaal onderwijs	11	24	8	163	387	56	123	42	55	87	165	3	162	27	57	28	37	9	64	1.508
Voortgezet speciaal onderwijs	21	27	9	135	364	48	92	44	58	63	142	4	179	40	47	44	91	12	41	1.461
Voortgezet onderwijs	734	475	255	3088	8664	1187	2069	995	1281	1767	2664	58	3591	834	1040	1348	939	739	892	32.620
Middelbaar beroepsonderwijs	266	171	80	1143	2674	595	723	410	522	688	873	10	1283	390	416	538	339	239	425	11.785
*Overig	822	535	418	3.240	12.174	1.346	2.092	973	1.446	1.808	2.694	396	4.116	1.058	1.470	1.554	1.244	766	1.306	39.463
Totaal 2016-2017	3.154	2.006	1.154	12.776	39.118	5.202	8.930	4.247	5.542	7.418	10.726	565	15.233	3.779	4.757	6.007	4.060	3.055	4.019	141.746
Totaal 2015-2016	3.117	2.013	1.094	12.806	38.946	5.265	8.830	4.241	5.589	7.415	10.754	646	15.405	3.806	4.571	6.001	4.099	3.096	4.110	141.804

Vanaf tabel 3 gaat het niet meer om het aantal jongeren in West-Brabant, maar om het aantal werkprocessen dat door het RBL West-Brabant in behandeling werd genomen.

In het schooljaar 2016-2017 werden voor West-Brabantse jongeren in totaal 21.216 werkprocessen aangemaakt. Een werkproces is een term die

gebruikt wordt in het Jeugd Volg Systeem (JVS), het systeem waarin alle interventies worden geregistreerd die voor jongeren gedaan worden. We werken met 15 verschillende soorten werkprocessen, zoals de werkprocessen 'Absoluut verzuim' en 'Informatie en advies'. Soms is een werkproces in een kwartier afgehandeld, maar veel vaker gaat het om een investering van

een uur tot wel 40 contactmomenten met leerling, ouders, school en netwerkpartners. In totaal is in het schooljaar 2016-2017 aan 21.216 werkprocessen gewerkt, waarvan aan 13.948 door de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders. In dit jaarverslag wordt voornamelijk op het niveau van deze werkprocessen gerapporteerd.

Tabel 3 / Werkprocessen 'Absoluut verzuim' naar uitstroomreden

Tabel 3 betreft de werkprocessen 'Absoluut verzuim' die door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen én de afronding ervan. Er is sprake van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet in een school staat ingeschreven. Leerlingen van 5 tot 18 jaar moeten naar school zolang ze geen startkwalificatie hebben behaald. Als een leerling niet naar school gaat zonder geldige reden, dan is dat een overtreding van de Leerplichtwet.

Leerplichtige leerlingen zonder schoolinschrijving hebben de hoogste prioriteit. De leerplichtambtenaar zal alles in het werk stellen om absoluut verzuim op te lossen. De leerplichtambtenaar heeft de mogelijkheid om sanctionerend op te treden indien ouders en leerlingen niet voldoen aan de verplichtingen uit de Leerplichtwet (Halt-verwijzing, proces-verbaal). Steeds vaker wordt op een andere manier dan sanctionerend optreden geprobeerd de leerling (samen met de lokale partners) terug naar school te leiden, via begeleiding of inschakeling van de juiste hulpverlening.

In onderstaande tabel geven we aan hoe meldingen van absoluut verzuim door leerplichtambtenaren zijn afgerond.

Het totaal aantal werkprocessen absoluut verzuim (inclusief administratief) is ten opzichte van vorig jaar gestegen van 1482 in het schooljaar 2015-2016 naar 1630 in het schooljaar 2016-2017.

De centrale regionale administratie verwerkt administratief veel absoluut verzuimmeldingen. Door het administratief verwerken ontlasten we de leerplichtambtenaren in de regio. Het aantal werkprocessen absoluut verzuim dat door de leerplichtambtenaren is afgehandeld, is gedaald van 402 naar 361. De administratie filtert veel beter dan andere jaren de brieven welke verzonden worden wanneer een kind geen inschrijving blijkt te hebben. De administratie handelt sneller zaken af waardoor de leerplichtambtenaar wordt ontlast. Ook ouders ontvangen hierdoor minder vaak ten onrechte brieven.

Afgelopen schooljaar hebben we als RBL ook besloten ouders aan te schrijven met kinderen die binnenkort 5 jaar worden en nog geen schoolinschrijving hebben. Hoewel de wettelijke leeftijd voor schoolinschrijving 5 jaar is, kiezen veel ouders ervoor om hun kind al vanaf het 4e levensjaar naar school te laten gaan. Voorheen werden ouders aangeschreven vanuit een werkproces absoluut verzuim bij het bereiken van de leerplichtige leeftijd (5 jaar) van hun kind zonder schoolinschrijving. Nu doen ouders al eerder een beroep op vrijstelling. Proactieve inzet van de regionale administratie leidt tot eerdere duidelijkheid omtrent een mogelijke vrijstelling. Voorheen werd in iets minder dan 50% van de gevallen een beroep op vrijstelling ingediend voordat de leerplichtige leeftijd werd bereikt. Nu is dat bijna 80%.

	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl - niet in GBA	Registratie Niet Ingezetenen (RNI)	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal
(Terug) naar school			4	9	29	2		3	2		16	1	2	23	2	1	3	9	0	8	114
Afgedaan (zie afdoening)											2					1	6		0		9
Heeft vrijstelling (aangevraagd)	0	2	10	14	15		5		2	3	9			20	3		6	22	0	18	129
Verhuisd	0			8	7		2		1	2	4	1	1	1	4		1	2	0	5	39
Anders *	1	1	1	4	21	2	1	2	2	1	6	1		12	2	2	6	4	0	1	70
Totaal 2016-2017	1	3	15	35	72	4	8	5	7	6	37	3	3	56	11	4	22	37	0	32	361
Totaal 2015-2016	3	5	9	36	84	2	16	9	16	11	26	2		65	12	10	8	46	7	35	402

Tabel 4 / Relatief en luxe verzuim naar onderwijssoort

In deze tabel staan het aantal werkprocessen relatief en luxe verzuim, gespecificeerd naar het type onderwijs dat de leerling volgde. Het aantal werkprocessen is hoger dan het aantal leerlingen. Dit betekent dat er in sommige gevallen sprake was van meerdere verzuimmeldingen bij één leerling.

Er is sprake van **relatief verzuim** als een leerplichtige jongere wel in een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Relatief verzuim is de officiële benaming in de Leerplichtwet voor spijbelen. De school zelf blijft verantwoordelijk voor de behandeling van het korter durende relatief verzuim.

Relatief verzuim wordt gezien als een belangrijke indicator voor voortijdig schoolverlaten. Jongeren die beginnen met verzuimen hebben daar een reden voor. Als op verzuim niet adequaat wordt gereageerd, kan dit leiden tot voortijdige schooluitval. Het is een belangrijke taak van de leerplichtambtenaar om elk verzuim te onderzoeken en te beoordelen of het verzuim verwijtbaar is. Indien na onderzoek blijkt dat er extra aandacht of zorg nodig is, dan wordt

daarvoor binnen de school, door jeugdhulpverlening of GGD de benodigde hulp ingeschakeld.

Luxe verzuim wordt geregistreerd als werkproces als ouders, kinderen en jongeren buiten de reguliere schoolvakanties vrij nemen zonder toestemming van de schooldirecteur of leerplichtambtenaar voor bijvoorbeeld vakantie.

Over aanvragen korter dan 10 dagen beslist de directeur van de school. Over aanvragen voor verlof vanwege bijzondere omstandigheden van meer dan 10 dagen beslist de leerplichtambtenaar. Het aantal luxe verzuim meldingen in het primair onderwijs is gestegen van 125 naar 160. Uit een steekproef blijkt dat het luxe verzuim vooral betrekking heeft op één dag voor óf één dag na de zomervakanties (zowel in 2016 als in 2017). In Breda is ook de vrijdag voor de voorjaarsvakantie opvallend. Het komend schooljaar zullen we hier extra aandacht aan besteden.

Een daling van het aantal meldingen betekent niet per definitie een lager verzuim. Het betekent wél een verlaging van het geregistreerde verzuim en meldingen. Alle medewerkers van het RBL West-Brabant zetten in op een betere registratie en melding door de onderwijsinstellingen. Frequentier bezoek

en contact met school is één van de voorwaarden om het verzuim goed in beeld én geregistreerd te krijgen. We zien een toename van aantal meldingen van verzuim op scholen waar voor het eerst leerplichtsprekuren worden ingezet. Op scholen waar de leerplichtsprekuren al een duidelijke plek hebben binnen de school, zien we een afname.

Een bijzondere categorie in onderstaande tabel is de kolom Registratie Niet-Ingezetenen (RNI). Sinds 6 januari 2014 kunnen 'niet-ingezetenen' zich inschrijven in de RNI bij 18 gemeenten in Nederland. De gemeente Breda is één van die 18 gemeenten. Mensen met een RNI-status zijn personen die niet of korter dan 4 maanden in Nederland wonen binnen een aaneengesloten periode van 6 maanden en die een relatie hebben met Nederlandse overheidsinstellingen. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die tijdelijk in Nederland werken, mensen die hier hebben gewoond, maar die naar het buitenland vertrokken zijn of mensen die zich vanuit het buitenland hier hebben gevestigd, maar niet geregistreerd zijn, zoals buitenlandse studenten of Oost-Europese werknemers.

Relatief verzuim	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl - niet in GBA	Registratie Niet Ingezetenen (RNI)*1	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal
Primair onderwijs	-	4	-	22	91	4	29	4	2	12	6	2	-	27	23	5	1	10	-	5	247
Speciaal onderwijs	-	-	-	1	14	-	2	1	6	2	3	-	-	-	1	-	-	-	-	2	32
Voortgezet speciaal onderwijs	1	-	1	19	56	3	17	3	5	9	34	1	-	25	3	6	3	5	-	8	199
Voortgezet onderwijs	32	11	16	318	685	33	202	81	64	93	139	46	-	261	55	96	29	54	20	59	2.294
Middelbaar beroepsopleiding	16	5	7	90	284	46	70	31	35	42	82	7	-	94	21	29	34	19	17	30	959
Soort onderwijs niet aangeduid*	-	1	1	5	11	1	2	-	2	1	6	-	-	9	1	-	1	-	-	2	43
Totaal 2016-2017	49	21	25	455	1.141	87	322	120	114	159	270	56	-	416	104	136	68	88	37	106	3.774
Totaal 2015-2016	71	25	18	508	1.192	99	297	93	128	205	352	52	7	512	142	127	94	125	39	99	4.185
Luxe verzuim																					
Primair onderwijs	8	-	-	23	52	7	20	1	-	8	2	1	-	27	1	1	6	2	-	1	160
Speciaal onderwijs	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	6
Voortgezet speciaal onderwijs	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	6
Voortgezet onderwijs	1	2	1	9	29	1	5	2	10	4	4	1	-	16	4	3	1	-	-	3	96
Middelbaar beroepsopleiding	-	-	-	2	5	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	10
Soort onderwijs niet aangeduid*	-	-	-	1	3	1	-	-	-	-	2	-	4	2	-	-	-	-	-	-	13
Totaal 2016-2017	9	2	1	37	90	10	26	3	10	13	9	2	4	51	5	5	7	3	-	4	291
Totaal 2015-2016	5	7	2	27	59	7	4	-	12	11	9	4	-	71	-	17	1	8	1	6	251
Totaal werkprocessen Relatief Verzuim en Luxe Verzuim 2016-2017	58	23	26	492	1.231	97	348	123	124	172	279	58	4	467	109	141	75	91	37	110	4.065
Aantal leerlingen met werkproces(sen) 2016-2017	48	19	18	367	914	77	253	87	93	141	206	41	2	345	95	95	55	75	31	76	3.038

Tabel 5 / Percentage verzuim van het aantal werkprocessen verzuim

In deze tabel is te zien wat de verhouding is tussen het aantal leerlingen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar en het aantal werkprocessen relatief en luxe verzuim. Dit noemen we het verzuimpercentage. Over de totale regio is het percentage licht gedaald, met 0,34%.

Per gemeente is er een wisselend beeld te zien. Een lichte stijging van het verzuimpercentage komt meestal doordat er meer aandacht is besteed aan het meldgedrag van scholen. Contact over het melden van verzuim levert meestal een toename van het aantal verzuimmeldingen op. Het is

aan het RBL om continu het belang van het melden van verzuim te blijven onderstrepen op de diverse scholen. Vanaf 2017 kunnen basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs verzuim melden via het verzuimloket van DUO.

	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal
Aantal werkprocessen relatief en luxe verzuim 2016-2017	58	23	26	492	1231	97	348	123	124	172	279	58	467	109	141	75	91	37	110	4061
Aantal leerlingen 5 tot 18 jaar 2016-2017	2.334	1.464	865	9.254	26.146	3.725	6.727	3.208	4.024	5.517	7.865	404	10.904	2.649	3.186	4.454	2.984	2.313	2.681	100.704
Percentage verzuim 2016-2017	2,49%	1,57%	3,00%	5,32%	4,71%	2,60%	5,17%	3,83%	3,08%	3,12%	3,55%	14,36%	4,28%	4,11%	4,43%	1,68%	3,05%	1,60%	4,10%	4,03%
Aantal werkprocessen relatief en luxe verzuim 2015-2016	76	32	20	535	1.251	106	301	93	140	216	361	56	583	142	144	95	133	40	105	4.429
Aantal leerlingen 5 tot 18 jaar 2015-2016	2.308	1.466	814	9.301	26.027	3.826	6.650	3.200	4.110	5.588	7.904	422	11.122	2.677	3.233	4.461	3.042	2.348	2.787	101.286
Percentage verzuim 2015-2016	3,29%	2,18%	2,46%	5,75%	4,81%	2,77%	4,52%	2,91%	3,41%	3,86%	4,57%	13,27%	5,24%	5,30%	4,45%	2,13%	4,37%	1,70%	3,77%	4,37%

Tabel 6 / Afdelingen relatief verzuim

Een afdeling is een maatregel waarmee de Leerplichtwet kan worden gehandhaafd. Afdelingen zijn gebonden aan regels van het Openbaar Ministerie en moeten in volgorde van zwaarte worden toegepast: waarschuwing, Halt-verwijzing, opmaken van een proces-verbaal. Bij **relatief verzuim** wordt meestal de jongere zelf aangesproken op zijn of haar gedrag. (Vanaf 12 jaar zijn jongeren zelf medeverantwoordelijk voor het bezoeken van de school volgens de richtlijnen van de Leerplichtwet.) Bij **luxe verzuim** (vakantie buiten schoolvakanties zonder toestemming van school) en **absoluut verzuim** zijn de ouders de eerstverantwoordelijken. Halt-verwijzingen en processen-verbaal worden altijd besproken met het Openbaar Ministerie.

In deze tabel is te zien welke afdelingen zijn ingezet bij werkprocessen relatief verzuim in de periode van 01-08-2016 tot en met 31-07-2017. Wanneer er minder leerlingen zijn dan werkprocessen, betekent dit dat sommige leerlingen meerdere afdelingen op hun naam hebben. Hierbij is dus sprake van recidive.

Ten opzichte van 2015-2016 is er een lichte daling van het aantal afdelingen. Het aantal verwijzingen naar Halt is gedaald van 178 in 2015-2016 naar 148 in 2016-2017. De aandacht gaat steeds vaker naar het verlenen van zorg en begeleiding

waarbij handhaving ook noodzakelijk blijft. Leerplichtambtenaren, trajectbegeleiders en ons netwerk geven allemaal aan dat de problematiek van de jongeren die verzuimen in toenemende mate zwaarder is geworden. De richtlijnen van het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming geven aan dat hulpverlening voor handhaving moet komen. Als verzuim niet verwijtbaar lijkt omdat er te veel problemen spelen, wordt vaker besloten geen proces-verbaal op te maken in het Leerplicht Casus Overleg (LCO), waar leerplichtambtenaren de voorgenomen processen-verbaal bespreken met de Parketsecretaris van het Openbaar Ministerie.

	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Registratie Niet Ingezetenen (RNI)*1	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal
Proces-verbaal	-	-	-	15	41	3	7	3	2	6	16	2	-	24	3	7	-	2	-	3	134
Aanvullend proces-verbaal	-	-	-	6	2	1	4	-	-	-	-	-	-	3	1	1	-	-	-	-	18
Proces-verbaal met melding SVB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verwijzing Halt	5	1	1	33	27	1	9	6	3	5	10	1	-	25	2	10	4	3	-	2	148
Totaal 2016-2017	5	1	1	54	70	5	20	9	5	11	26	3	-	52	6	18	4	5	-	5	300
Leerlingen met werkproces(sen) 2016-2017	5	1	1	48	65	5	14	8	5	10	24	3	-	45	4	15	4	5	-	4	266

Totaal 2015-2016	7	4	4	60	94	9	21	8	9	16	23	3	1	51	3	13	1	16	3	7	353
Leerlingen met werkproces(sen) 2015-2016	6	2	4	44	85	8	17	7	8	13	23	3	1	44	3	13	1	11	2	6	301

Verzuim leidt niet altijd tot een proces-verbaal, vaak wordt er een waarschuwing gegeven aan de jongere.

Dit kan een mondelinge of schriftelijke waarschuwing zijn zonder een gesprek, of een schriftelijke waarschuwing na een gesprek met de jongere. Bij absoluut verzuim en luxe verzuim zijn geen waarschuwingen afgegeven

Waarschuwingen RV 2016-2017	17	9	14	216	496	28	139	33	51	73	91	13	-	181	25	71	12	47	12	36	1.564
Waarschuwingen RV 2015-2016	17	8	9	215	468	20	128	31	58	74	109	11	1	227	30	62	8	54	1	40	1.571

Tabel 7 / Afdelingen luxe verzuim

In deze tabel is te zien welke afdelingen zijn ingezet bij werkprocessen luxe verzuim in de periode van 01-08-2016 tot en met 31-07-2017. Het aantal processen-verbaal vanwege luxe verzuim is in de totale regio afgenomen met 4. Een voor de hand liggende verklaring is dat er minder prikacties luxe verzuim

zijn gedaan in de regio. Dit zijn acties waarbij de leerplichtambtenaren op bijvoorbeeld de dag voor de vakantie gaan controleren op absentie. We weten uit ervaring dat in een gemeente waar het luxe verzuim als speerpunt onder de aandacht wordt gebracht een reactie ontstaat. De ene school gaat daardoor strakker beleid voeren en staat steeds minder verlof

buiten de vakantie toe. Andere scholen gaan meer zelf beslissen en melden minder bij de leerplichtambtenaar. Dit is wettelijk toegestaan. De directie van een school mag op basis van voorgeschreven richtlijnen zelf beslissen over aanvragen voor verlof van minder dan 10 dagen. Over verlofaanvragen van meer dan 10 dagen beslist de leerplichtambtenaar.

	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Registratie Niet Ingezetenen (RNI)*1	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal	
Proces-verbaal	1	-	-	9	8	6	1	-	-	5	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	37
Totaal 2016-2017	-	-	-	9	8	6	1	-	-	5	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	37
Leerlingen met werkproces(sen) 2016-2017	1	-	-	9	8	6	1	-	-	5	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	37
Totaal 2015-2016	-	2	-	5	10	1	1	-	7	1	-	-	-	11	-	1	1	-	-	1	41	
Leerlingen met werkproces(sen) 2015-2016	-	2	-	5	10	1	1	-	7	1	-	-	-	11	-	1	1	-	-	1	41	

Het aantal waarschuwingen voor luxe verzuim is behoorlijk gestegen, met name in Breda en naar verhouding ook in Etten-Leur en Werkendam. We zien in deze plaatsen een toename doordat één of meerdere scholen consequenter melden en de leerplichtambtenaren hier ook actief een vervolgactie op inzetten. Het blijft belangrijk om de spelregels rondom verzuim en melden te blijven uitleggen aan scholen en ouders. Verzuim komt beter in beeld op het moment dat scholen consequenter melden.

Waarschuwingen LV 2016-2017	5	1	1	6	61	3	12	2	5	6	1	1	2	15	3	1	7	-	-	2	135
Waarschuwingen LV 2015-2016	-	2	2	9	28	1	-	-	2	8	3	1	-	13	-	5	-	6	-	1	81

Tabel 8 / Vrijstellingen

In deze tabel is het aantal vrijstellingen te zien over de periode van 01-08-2016 tot en met 31-07-2017. Dit betreft de leerlingen die in deze periode een vrijstelling van inschrijving hadden.

De Leerplichtwet 1969 definieert een aantal gronden waarop door de leerplichtambtenaar vrijstelling van de leerplicht mag worden verleend. De gronden lopen uiteen van lichamelijke of psychische belemmeringen om volledig dagonderwijs te volgen, tot bezwaar tegen de richting van de school. Bij de behandeling van een vrijstelling maakt de leerplichtambtenaar altijd een afweging tussen de reden van de aanvraag en het onderwijsbelang van het kind. Daarnaast stemt de leerplichtambtenaar af met het Regionaal Samenwerkingsverband Primair of Voortgezet Onderwijs.

De Leerplichtwet kent een aantal gronden voor vrijstelling. De meest gebruikte in de regio (met name Baarle-Nassau, Roosendaal, Woensdrecht, Zundert) is een vrijstelling op grond van artikel 5 onder c, het volgen van onderwijs op een school in het buitenland.

Het afgelopen jaar volgden 873 jongeren onderwijs op een school in het buitenland, voornamelijk scholen in België. Dat verklaart ook het hoge percentage vrijstellingen voor eerdergenoemde gemeenten, waar ouders relatief vaker de keus maken om kinderen in België onderwijs te laten volgen.

Artikel 3a bepaalt dat vervangende leerplicht wordt verstrekt aan jongeren boven de 14 jaar die om moverende redenen geen volledig dagonderwijs kunnen volgen.

Artikel 3b betreft vervangende leerplicht voor het laatste schooljaar. Dit biedt de mogelijkheid om een maatwerktraject te creëren van onderwijs en werk of zorg. Een andere grond voor vrijstelling is die van artikel 5 onder a. Hierop kunnen ouders een beroep doen als vanwege lichamelijke en/of psychische kenmerken een kind niet in staat is om onderwijs te volgen. Artikel 5 onder b betreft ouders die op grond van overwegende bedenkingen bezwaar maken tegen de richting van het onderwijs. Van artikel 15 (vrijstelling vanwege het volgen van ander onderwijs) is over het algemeen sprake wanneer

een kwalificatieplichtige jongere een interne bedrijfsopleiding volgt. Voor deze jongeren zijn op school geen verdere mogelijkheden, maar binnen een bedrijf wel. Dit gaat meestal om jongeren die binnen een bedrijf worden opgeleid (soms met een diploma als eindresultaat, soms niet). Voor deze jongeren zijn op school vaak verder geen mogelijkheden en binnen een bedrijf wel.

Het totale aantal jongeren met vrijstelling is licht gedaald van 1.313 in 2015-2016 naar 1.243 in 2016-2017 (van 1,30% naar 1,24%).

De werkwijze met betrekking tot het beroep op vrijstelling onder c (schoolbezoek buitenland) is aan het eind van dit schooljaar aangepast. De centrale administratie gaat eerder aanschrijven en we gaan de scholen veel eerder verzoeken inzicht te geven in de schoolloopbaan van de Nederlandse kinderen die in het buitenland naar school gaan. Op deze manier willen we voorkomen dat we onnodig informatie opvragen bij ouders.

	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal
Toekenning artikel 3a (vervangende leerplicht)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	3
Toekenning artikel 3b (vervangende leerplicht laatste schooljaar)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Recht op vrijstelling art 5 onder a (medisch/psychisch)	6	1	2	39	48	9	11	10	8	16	11	50	9	9	14	7	4	13	267
Recht op vrijstelling art 5 onder b (bedenkingen tegen richting)	-	-	-	2	2	-	1	-	3	7	1	1	-	3	6	1	-	-	27
Recht op vrijstelling art 5 onder c (school buitenland)	-	30	132	31	69	3	19	2	9	8	11	190	23	3	-	261	-	82	873
Recht op vrijstelling art 5a (trekkende bevolking)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	8
Verlenen vrijstelling art 15 (ander onderwijs)	3	-	-	5	19	2	1	5	4	6	3	6	4	-	4	2	2	2	68
Totaal 2016-2017	9	31	134	78	138	14	32	17	24	37	26	248	39	15	24	272	6	97	1.243
Totaal 2015-2016	8	27	138	96	158	16	41	17	20	43	29	264	43	21	21	261	8	102	1.313

Aantal leerlingen per gemeente 5 tot 18 jaar	2.334	1.464	865	9.254	26.146	3.725	6.727	3.208	4.024	5.517	7.865	10.904	2.649	3.186	4.454	2.984	2.313	2.681	100.300
Percentage leerlingen dat een vrijstelling heeft	0,39%	2,12%	15,49%	0,84%	0,53%	0,38%	0,48%	0,53%	0,60%	0,67%	0,33%	2,27%	1,47%	0,47%	0,54%	9,11%	0,26%	3,62%	1,24%

Tabel 9 / Langdurig relatief verzuimers (voorheen 'thuiszitters') naar onderwijssoort

In deze tabel is het aantal langdurig relatief verzuimers (voorheen thuiszitters) vermeld. In dit jaarverslag verstaan we onder thuiszitters leerplichtige of kwalificatieplichtige jongeren die staan ingeschreven op een school of onderwijsinstelling en deze langer dan 4 aaneengesloten weken niet bezoeken.

Het afgelopen schooljaar zijn er in de regio 148 werkprocessen over thuiszitters aangemaakt. Dit is een daling van 48 ten opzichte van het schooljaar daarvoor; een daling van 24%.

Deze 148 West-Brabantse jongeren zaten op enig moment 4 weken of langer thuis. In de meeste gevallen is het thuiszitten binnen het schooljaar opgelost.

De voornaamste reden voor thuiszitten is dat er tijdelijk geen geschikt onderwijsaanbod is voor een leerling. Bijvoorbeeld vanwege wachtlijsten na een verwijzing naar het speciaal onderwijs of een hulpverleningstraject.

De regio West-Brabant heeft de registratie van het aantal leerlingen en hun schoolloopbaan heel goed op orde. De basisregistratie is sluitend. Wij weten van elke in de gemeente ingeschreven leerling wat er aan de hand is. Wij registreren niet alleen het aantal begeleidingen, maar ook datgene waar we (even) niets aan kunnen doen. Van elke jongere die thuiszit in de leerplichtige leeftijd weten we wat er speelt. Al deze leerlingen zitten in een traject terug naar school of in een passend zorgtraject.

De samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs zijn verantwoordelijk voor de thuiszitters. De samenwerking is altijd goed geweest en is het afgelopen jaar verder geïntensiveerd. Het protocol thuiszitters met daarin de aanpak en samenwerkingsafspraken rond thuiszitters, is aangescherpt en wordt door de samenwerkingsverbanden in West-Brabant nageleefd. Er vinden in de regio zogenaamde matchgesprekken plaats tussen RBL en het samenwerkingsverband waar op casuïstiek-niveau afspraken worden gemaakt wie

welke casus gaat oppakken om de leerlingen weer in het onderwijs te plaatsen.

In onderstaande tabel is het aantal langdurig relatief verzuimers (voorheen thuiszitters) vermeld. Dit betreft jongeren met een schoolinschrijving die langer dan 4 weken ongeoorloofd hebben verzuimd. De cijfers in deze tabel zijn gebaseerd op de artikel 25 rapportage, oftewel leerplichttelling. Deze hebben dan ook een andere peildatum, namelijk 02-10-2017 in plaats van 31-07-2017 zoals bij andere tabellen in dit jaarverslag.

In het schooljaar 2016-2017 zijn er 148 thuiszitters gemeld. Dit is een daling van 48 ten opzichte van het schooljaar daarvoor.

In de meeste gevallen is het thuiszitten binnen het schooljaar opgelost. Het actuele aantal thuiszitters is het aantal dat op 31-07-2017 nog niet was opgelost. Over het algemeen zijn ook die gevallen daarna nog opgelost, net voor of in de zomervakantie. Op 15-09-2017 telde de regio van RBL West-Brabant nog 22 thuiszitters.

	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal
Middelbaar beroepsonderwijs	1	-	-	2	2	-	2	1	-	2	-	-	4	-	-	2	-	-	-	16
Voortgezet onderwijs	2	1	-	3	25	1	15	1	1	1	6	-	15	3	-	1	1	-	1	77
Primair onderwijs (incl. SBO)	-	-	-	1	4	-	3	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	13
Voortgezet speciaal onderwijs	-	-	-	2	11	1	9	1	2	-	7	1	6	-	-	-	2	-	-	42
Totaal gemelde langdurig relatief verzuimers 2016-2017	3	1	-	8	42	2	29	3	3	4	13	1	26	4	-	3	4	-	2	148
Totaal opgelost in schooljaar 2016-2017 (incl. 18 jaar geworden of verhuisd)	2	-	-	7	27	1	20	3	3	4	11	1	17	2	-	3	3	-	1	105
Actuele langdurig relatief verzuimers 2016-2017	1	1	-	1	15	1	9	-	-	-	2	-	9	2	-	-	1	-	1	43
Totaal gemelde relatief verzuimers 2015-2016	1	1	1	8	57	2	22	3	10	6	13	2	39	14	1	4	7	1	4	196

Tabel 10 / Uitstroomredenen RMC (18+) na begeleiding door leerplichtambtenaar / trajectbegeleider

Er is afgelopen schooljaar veel focus geweest op het begeleiden van jongeren naar een andere opleiding of naar werk. We hebben in de gehele regio sterk ingezet op de begeleiding van de 'nieuwe' voortijdig schoolverlaters, met als positief gevolg dat jongeren in elke gemeente actieve begeleiding hebben gehad.

Met de invoering van nieuwe maatregelen Voorkomen voortijdig schoolverlaten (vsv) krijgt de begeleiding van deze doelgroep ook de komende periode een krachtige impuls. Het accent ligt niet alleen op het behalen van de startkwalificatie, maar ook op het begeleiden van kwetsbare jongeren zonder startkwalificatie naar kansrijkere posities in de maatschappij.

Er zijn voor jongeren (18+) na begeleiding door een leerplichtambtenaar of trajectbegeleider diverse uitstroomredenen te benoemen. Deze zijn in onderstaande tabel gegroepeerd.

Een toelichting op de diverse uitstroomredenen:

- Geen doelgroep meer: jongeren die 23 zijn geworden, buiten de regio zijn verhuisd, startkwalificatie hebben behaald.
- Tijdelijk niet plaatsbaar: jongeren die door omstandigheden (bijv. zwanger, detentie, hulverleningstraject) tijdelijk niet in staat zijn onderwijs te volgen.

- Onterechte melding: jongeren bij wie kort na de melding bleek dat er toch sprake was van een schoolinschrijving of een startkwalificatie.
- Aangemeld bij opleiding: jongeren die al zijn aangemeld voor een opleiding voor het komende schooljaar, maar nog geen schoolinschrijving hebben.

Samen met de diverse scholen en het samenwerkingsverband zetten we in op een goede aansluiting van systemen, zodat onterechte meldingen of administratieve verwerking van schoolinschrijvingen tijdig plaatsvindt.

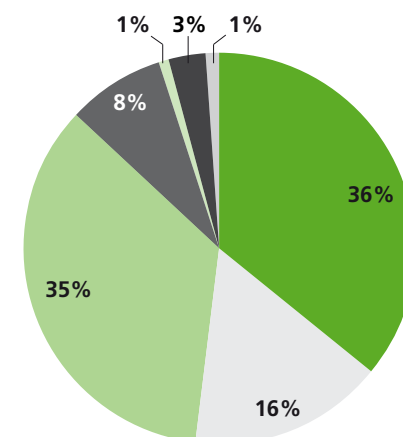
	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal 2015-2016	Totaal 2014-2015
Geen doelgroep meer	-	1	-	4	23	-	6	2	1	2	8	1	4	1	1	2	-	2	58	67
Tijdelijk niet plaatsbaar	1	-	-	12	36	-	7	3	8	7	11	33	4	4	2	4	2	5	139	163
Werk	3	-	2	11	30	3	10	3	5	9	13	19	7	3	2	4	1	8	133	219
Onterechte melding	3	2	-	36	89	4	14	7	11	13	12	39	7	2	6	6	1	3	255	185
Aangemeld bij opleiding	1	2	1	17	79	5	19	6	5	6	19	17	3	6	1	5	1	3	196	199
Begeleiding beëindigd, zonder opgaaf van reden door cliënt	2	2	-	15	51	3	11	2	1	3	13	21	4	1	7	4	2	2	144	198
Opleiding (continuering of andere)	3	-	1	8	34	5	10	3	1	3	10	15	3	6	3	-	1	4	110	106
Totaal 2016-2017	13	7	4	103	342	20	77	26	32	43	86	145	32	23	22	25	8	27	1.035	1.137
Cliënten 2016-2017	10	7	4	106	370	22	74	28	34	40	86	136	31	25	21	23	9	21	1.047	1.044

Totaal 2015-2016	14	8	6	145	360	25	48	16	58	44	107	175	24	40	9	36	8	14	1.137	
Cliënten 2015-2016	14	7	5	127	335	25	46	16	54	39	98	153	23	37	9	34	8	14	1.044	

Tabel 10a / SUWI-prioriteit van leerlingen waarbij traject is beëindigd zonder opgaaf van reden door cliënt

In tabel 10a is een totaal van 132 vermeld en in tabel 10 een totaal van 144. Het verschil komt doordat bij een aantal jongeren meerdere processen zijn afgehandeld. Voor tabel 10a wordt naar de SUWI-prioriteit gekeken en wordt alleen het aantal jongeren vermeld.

Aantal van Prioriteit SUWI	Prioriteit SUWI	totaal	%
1	Geen gegevens SUWI	48	36%
2	Inkomen uit werk < €300	21	16%
3	Inkomen uit werk > €300	46	35%
4	Uitkering UWV/GSD en inkomen uit werk	4	8%
4W	WAJONG-uitkering en inkomen uit werk	1	1%
5	Uitkering UWV/GSD	11	3%
5W	WAJONG-uitkering	1	1%
Eindtotaal		132	100%

Tabel 10b / Preventief begeleidde jongeren

Toelichting

Een deel van de in tabel 10 vermelde RMC-trajecten is behandeld in het kader van preventie. Preventief wil zeggen dat een RMC-traject is opgestart terwijl er nog sprake was van een schoolinschrijving.

Studenten waarvan duidelijk is dat zij de opleiding niet gaan vervolgen (om wat voor reden dan ook) werden al begeleid door een RMC-trajectbegeleider voordat ze de school daadwerkelijk hebben

verlaten. Het aantal preventieve trajecten is fors gestegen. We zien dat de trajectbegeleiders steeds vaker preventief worden ingezet om uitval te voorkomen en/of een goed vervolgetraject op te starten.

	Aalburg	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Werkendam	Woensdrecht	Woudrichem	Zundert	Totaal preventief
Aantal preventief behandelde RMC-trajecten* 2016-2017	-	-	-	25	88	4	23	7	6	10	22	25	7	2	5	1	2	3	227
Aantal preventief behandelde RMC trajecten* 2015-2016	2	-	-	9	63	6	8	3	1	7	20	9	3	6	1	1	1	-	140

- In de regio wordt in 4 gebieden met elkaar samengewerkt op het niveau van de uitvoering van de leerplichttaken, dit zijn;
- De gemeenten Breda, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Drimmelen, Moerdijk, Oosterhout en Geertruidenberg. Deze samenwerking wordt aangeduid met 'niveau 2'.
  - De gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht (oftewel team West)
  - De gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem
  - De gemeenten Etten-Leur, Rucphen en Zundert

De bovengenoemde 4 verschillende samenwerkingen in de regio op het gebied van leerplicht vinden elkaar frequent in het ingevoerde functioneel overleg. Het functioneel overleg stimuleert de onderlinge samenwerking en bevordert regionale afstemming.

Anderzijds vindt er in de regio samenwerking plaats met externe netwerkpartners op het terrein van passend onderwijs, jeugdbeleid en participatiewetgeving.

TEAM WEST

Negen regionale leerplichtambtenaren en drie trajectbegeleiders van de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht (oftewel team West) werken aan het verder terugdringen van verzuim en voortijdig schoolverlaten onder aansturing van een regionale coördinator. Zij doen hun werk via een bijzondere constructie (centrale werkwijze, gezamenlijk beleid maar decentrale uitvoering met vijf standplaatsen) voor jongeren tussen de 5 en 23 jaar die woonachtig zijn in het gebied dat de vijf gemeenten gezamenlijk bestrijken.

Vanwege uitbreiding van de RMC-taken en in het kader van preventie zijn, op basis van tijdelijke contracten, een leer-werkcoach en trajectbegeleider verzuim 18+ aangesteld. De leer-werkcoach vormt de spil tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven. De trajectbegeleider verzuim 18+ wordt ingezet om de samenwerking met het MBO te intensiveren, zodat jongeren eerder in beeld komen en begeleid kunnen worden met als doel uitval te voorkomen.

Terugblik schooljaar 2016-2017

Afgelopen schooljaar is veel aandacht besteed aan de samenwerking tussen leerplicht, het onderwijs en de jeugdhulpverlening. Dit om de verplichtingen vanuit het passend onderwijs gezamenlijk verder in te vullen en hier uitvoering aan te geven. Deze samenwerking is van groot belang en vergt om die reden structureel aandacht. Ook op het gebied van RMC/trajectbegeleiding hebben veel ontwikkelingen plaatsgevonden. De taken zijn uitgebreid met arbeidstoeleiding, intensieve begeleiding aanpak voortijdig schoolverlaten en monitoring kwetsbare jongeren. Een nieuwe doelgroep is toegevoegd aan de RMC-populatie, namelijk de 'kwetsbare jongeren' (VSO/PRO/Entree). Door de verhoogde toelatingseisen en het afschaffen van de drempelloze entree lopen zij verhoogd het risico de school voortijdig te verlaten. Voor de uitvoering van eerdergenoemde extra nieuwe taken hebben we, op basis van tijdelijke contracten, een leer-werkcoach en een trajectbegeleider verzuim 18+ ingezet.

We zijn nog meer maatwerkgericht gaan werken en hebben steeds meer te maken met complexere dossiers. Samenwerking met zowel interne als externe partners is op deze dossiers essentieel gebleken. We zijn tevreden over de manier van werken zoals we dit in de samenwerkingsovereenkomst hebben afgesproken, het convenant is hiertoe met 3 jaar verlengd tot 2020. De lijnen zijn kort en er staat een stevig en gemotiveerd team. Er is eenheid tussen de verschillende functies, waardoor afstemming en warme overdracht geborgd is.

Speerpunten 2017-2018:

- Verbeteren van communicatie zowel intern als extern.
- Structureel inbedden formatie leer- werkcoach en trajectbegeleider verzuim 18+, zodat kwaliteit geborgd wordt en de preventieve aanpak voortgezet kan worden.
- Aanpak thuiszitters.
- Kwetsbare jongeren en jongeren in een kwetsbare positie.

NIVEAU 2

Terugblik schooljaar 2016-2017

Voor de niveau 2 gemeenten Breda, Oosterhout, Moerdijk, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Geertruidenberg en Drimmelen geldt dat zij naast de leerplichtadministratie ook de uitvoering van de leerplicht-taken en de aanpak van voortijdig schoolverlaten hebben ondergebracht bij het RBL West-Brabant in Breda.

De leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders zorgen voor de uitvoering. Daarbij kunnen zij, in overleg met de betreffende gemeente maatwerktrajecten inzetten voor de jongeren. De trajecten die worden ingezet hebben of een preventief karakter of een meer curatief karakter en zijn gericht om uitval of dreigende uitval te voorkomen.

Ook de beleidsmedewerkers van de niveau 2 gemeenten weten elkaar steeds meer te vinden voor samenwerking. Samenwerking en afstemming met zowel interne als externe partners op het gebied

van onderwijs, jeugdhulp en participatiewet wordt steeds belangrijker. In het schooljaar 2016-2017 is het niveau 2-overleg voortgezet. Voor de 18 plussers is, vanuit de regionale middelen voortijdig schoolverlaten, ook voor de gemeenten die samenwerken op niveau 2 Dynamo opgestart. Dynamo wordt nu in de gehele RBL regio uitgevoerd.

Speerpunten 2017-2018

De niveau 2 gemeenten Breda, Oosterhout, Moerdijk, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Geertruidenberg en Drimmelen vinden regionale samenwerking op het gebied van onderwijs, jeugdhulp en arbeid steeds belangrijker. De gemeenten Etten-Leur, Zundert en Rucphen sluiten vanaf afgelopen schooljaar aan voor de uitvoering van de VSV taken. Deze samenwerking wordt vanaf 1 januari vastgelegd in de gewijzigde GR.

De niveau 2 gemeenten hechten aan intensieve samenwerking en stimuleren een regionale aanpak. Gezamenlijk gaan we onderzoeken of meer instrumenten (o.a. trajecten) kunnen worden ingezet of ingekocht, zodat er écht maatwerk geleverd kan worden voor jongeren ter voorkoming voortijdig schoolverlaten. Hierbij staat de aanpak van kwetsbare jongeren centraal. En verder zal er in het kader van de regionale notitie 'West-Brabant Leert en Werkt' aandacht worden besteed aan nazorg voor jongeren die de scholen Pro/VSO verlaten en uitstromen naar werk. De gemeenten en Pro/VSO scholen werken "nazorg" samen uit. Ook zal het samenwerkingsmodel met VMBO/MBO verder worden uitgewerkt. Tot slot: de regionale notitie 'Iedereen op z'n plek in West-Brabant' die is gericht op arbeidsmarktvoorbereiding versterkt de aandacht op andere scholing van jongeren die buiten beeld zijn en werkt aan de inzet van transfercoaches uit het VO in het MBO.

ETTEN-LEUR, ZUNDERT EN RUCPHEN

1. Uitvoering leerplicht/trajectbegeleiding MBO door RBL West-Brabant

In het schooljaar 2015-2016 moesten we wegens langdurige ziekte helaas afscheid nemen van onze leerplichtambtenaar/trajectbegeleider MBO. Sinds dit schooljaar voeren de collega's van RBL niveau 2 naar volle tevredenheid de werkzaamheden m.b.t. uitvoering leerplicht en trajectbegeleiding in het MBO-onderwijs voor de drie gemeenten uit. De colleges van B&W en de gemeenteraden nemen vóór eind 2017 een formeel besluit om deze taken weg te leggen bij het RBL West-Brabant. Dit geschiedt middels een GR-wijziging waarbij een nieuw niveau (2A) wordt ingevoerd.

2. Uitbreiding formatie leerplicht Etten-Leur

De lokale uitvoering van de Jeugdwet en de intensieve samenwerking met het onderwijs in de afgelopen jaren heeft er mede voor gezorgd dat de problematiek van jongeren en uitval in het onderwijs steeds zichtbaarder wordt. De steeds complexere problematiek heeft een andere manier van werken noodzakelijk gemaakt. Verbinding maken met alle betrokken ketenpartners, samenwerking en afstemming is belangrijker dan ooit. Dit alles heeft in de afgelopen schooljaren tot een steeds hogere werkdruk geleid. Hierdoor komen de aanpak van licht beginnend verzuim en de preventieve taken in de knel.

Om deze reden én omdat is vastgesteld dat de nieuwe formatieberekening van Ingrado 2014 nog niet werd toegepast, is besloten de formatie vooralsnog tijdelijk uit te breiden met 0,5 fte met ingang van het schooljaar 2016-2017.

3. Samenwerking en afstemming met scholen en ketenpartners

- Om de goede samenwerking en afstemming met de scholen en ketenpartners te behouden en nog verder te verbeteren:
- Hebben de leerplichtambtenaren van Etten-Leur ook dit schooljaar weer bezoeken gebracht aan alle directies van de scholen waarbij wederzijdse verwachtingen zijn uitgesproken en nieuwe samenwerkingsafspraken zijn gemaakt
  - Zijn de leerplichtambtenaren enkele malen aangesloten bij een werkoverleg van de jeugdprofessionals van het CJG
  - Is de afspraak gemaakt dat de leerplichtambtenaren m.i.v. het schooljaar 2016-2017 een halve dag per week zullen gaan werken vanuit het CJG Etten-Leur/Zundert. In Rucphen werken de leerplichtambtenaren en de jeugdprofessionals al "onder één dak".
  - Sluit de contactpersoon LPA voor de drie gemeenten aan bij het functioneel overleg met het RBL, om zo te komen tot een uniforme werkwijze in de regio
  - Sluit de contactpersoon voor de drie gemeenten aan bij het regionale Thuiszittersoverleg met de samenwerkingsverbanden,

om alle thuiszitters in kaart te brengen, hier grip op te krijgen en waar mogelijk oplossingen op maat te bedenken.

4. Fort Oranje

Al jarenlang vraagt een aantal gezinnen op camping Fort Oranje de nodige aandacht. De sluiting van Fort Oranje heeft extra inzet gevraagd. Hierbij heeft de leerplichtambtenaar de nodige afstemming gezocht met andere partners die betrokken waren bij de sluiting, zoals medewerkers van de GGD, hulpverleners van de stichting Barka, Jeugdbescherming, CJG en politie. Insteek hierbij was dat het onderwijs aan de kinderen niet in het gedrang mag komen. De kinderen in deze gezinnen worden geconfronteerd met de nodige onrust in verband met sluiting van de camping en de onzekere toekomst die dit met zich meebrengt. De leerplichtambtenaar heeft zoveel mogelijk geprobeerd om in contact te blijven met de gezinnen om de schoolgang van de kinderen niet in gevaar te brengen.

5. Zomeractie

Ook in het afgelopen schooljaar hebben de gemeenten Rucphen, Zundert en Etten-Leur gezamenlijk de zomeractie uitgevoerd bij de KSE en het Munnikenheide College, om zo een goede overgang van leerlingen van VO naar MBO te bewerkstelligen en voortijdige uitval te voorkomen.

AALBURG, WERKENDAM EN WOULDRICHEM

De gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem gaan op 1 januari 2019 fuseren. In de aanloop naar de fusie is de afgelopen jaren al nauw samengewerkt op het gebied van leerplicht en RMC. Deze samenwerking heeft zijn vruchten afgeworpen en heeft geleid tot een daling van het aantal vroegtijdig schoolverlaters en thuiszitters. De korte lijnen met samenwerkingspartners zoals het zorgteam/CJG, scholen, GGD en politie hebben hier tevens aan bijgedragen. De verschuiving van handhaving naar hulpverlening is ook afgelopen jaar weer toegenomen. Onze insteek is dan ook hulpverlening waar mogelijk en handhaving indien noodzakelijk.

Speerpunten 2017/2018

Het inzetten van preventieve spreekuren op alle scholen in de regio moet in de toekomst leiden tot minder wettelijk verzuim. In aanvulling om het vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen wordt onderzocht of en op welke manier last onder dwangsom preventief kan worden ingezet. Met de nieuwe werkwijze voor RMC voor de doelgroep 'kwetsbare jongeren' merken we dat een van de redenen van uitval op scholen is het niet hebben of vinden van een juiste bbl baan of stageplek. Voor de doelgroep die een indicatie vanuit WMO krijgt of opgeno-

men wordt in het doelgroepregister zijn er wel voldoende mogelijkheden. Er is echter een doelgroep die wat meer ondersteuning en begeleiding nodig heeft en niet voor een indicatie of opname in het doelgroepregister in aanmerking komt. Voor deze doelgroep zoekt de RMC-trajectbegeleider nauwere samenwerking met de collega's Werk en Inkomen van de gemeenten om meer bedrijven bereid te vinden die extra begeleiding en ondersteuning kunnen bieden op de werkvloer van de bbl banen en stageplaatsen.

SAMENVATTING

Het aantal jongeren in deze regio is dit jaar vrij stabiel gebleven. Op peildatum 31 juli 2017 waren er in de regio van het RBL 141.746 jongeren tussen de 5 en 23 jaar.

De regio West-Brabant heeft de registratie van het aantal leerlingen en hun schoolloopbaan goed op orde. **De basisregistratie is sluitend.** Wij weten van elke in de gemeente ingeschreven leerling wat er aan de hand is. Wij registreren niet alleen het aantal begeleidingen, maar ook datgene waar we (even) niets aan kunnen doen. **Van elke jongere die thuiszit in de leerplichtige leeftijd weten we wat er speelt.** Al deze leerlingen zitten in een traject terug naar school of in een passend zorgtraject.

Een stijging van het aantal meldingen betekent niet per definitie een hoger verzuim. Het betekent wél een verhoging van het geregistreerde verzuim en de meldingen. Het RBL West-Brabant zet in op een betere registratie en melding door de onderwijsinstellingen. Frequenter bezoek en contact met school levert in de praktijk een verhoging van het aantal geregistreerde verzuimmeldingen op. **Door DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) wordt het verzuimloket ingericht om het melden van verzuim gemakkelijker te maken.** Scholen melden bij één loket en DUO stuurt de meldingen vervolgens door naar de juiste woongemeente van de betreffende leerling. Deze tool was eerder enkel beschikbaar voor het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs, maar vanaf april 2017 ook voor het primair onderwijs. Reden genoeg om in dit jaarverslag daar ook een artikel over te wijden.

Leerplichtige leerlingen zonder schoolinschrijving hebben in deze regio **de hoogste prioriteit.** We streven er immers naar dat alle jongeren tot 18 jaar op school zitten, tenminste tot het moment waarop de startkwalificatie is behaald. De leerplichtambtenaar

stelt, in overleg met onze, vaak lokale, samenwerkingspartners, alles in het werk om absoluut verzuim op te lossen.

Hoewel de aandacht steeds meer gaat naar het verlenen van zorg en begeleiding **blijft handhaving noodzakelijk.** Leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders geven allemaal aan dat de problematiek van de jongeren die verzuimen in toenemende mate zwaarder is geworden. Verzuim leidt niet altijd tot een procesverbaal, vaak wordt er eerst een waarschuwing gegeven aan de jongere.

In onze regio zien we een **daling** van het aantal voortijdig schoolverlaters **van 1,8% naar 1,69%.** Een daling waar we als regio oprecht trots op mogen zijn.

De meest gebruikte vrijstelling in deze regio is een vrijstelling op grond van artikel 5 onder c, het volgen van onderwijs op een school in het buitenland. **Ruim 900 kinderen wonen wel in deze regio, maar volgen met name in België onderwijs.**

Er is afgelopen schooljaar veel meer focus geweest op het begeleiden van de leerling/jongere naar een andere opleiding of naar werk. We hebben in de gehele regio afgelopen schooljaar sterk ingezet op de begeleiding van de 'nieuwe' voortijdig schoolverlaters. **De regio West-Brabant doet het goed.** Als we onze resultaten vergelijken met andere regio's van ongeveer gelijke samenstelling doen we het gelijk tot iets beter.

Er vindt lokale samenwerking plaats met externe lokale netwerkpartners op het terrein van passend onderwijs, jeugdbeleid en participatiewetgeving.

We zetten de komende schooljaren in op een betere arbeidsmarktvoorbereiding voor jongeren in een kwetsbare positie. Het RMC treedt op als intermediair tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Door actieve benadering en samenwerking met de partners onderwijs, zorg en arbeidsmarktbeleid **willen we het aantal voortijdig schoolverlaters zonder werk verminderen** en daarmee jeugdwerkloosheid voorkomen.

Binnen het onderwijs worden de jongeren in een kwetsbare positie voor wie doorstroom naar mbo2-niveau niet haalbaar is, of die een verhoogde kans op voortijdig schoolverlaten hebben, tijdig opgepakt om ze **zowel individueel als in groepsverband in zelfredzaamheid en sociale- en arbeidsvaardigheden te trainen.**

De scholen en onze RMC-trajectbegeleiders voeren eerder en **frequenter gesprekken met verzuimende jongeren.** Middelen hiervoor zijn ook uit de regionale VSV convenantmiddelen beschikbaar gesteld.

Gebruik van Social Media en de vernieuwde website worden actief ingezet. We blijven ook komend schooljaar onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om meer digitaal te communiceren met onze doelgroep.

Om het aantal thuiszitters nog verder naar beneden te brengen gaan leerplichtambtenaren en de West-Brabantse Regionale Samenwerkingsverbanden (RSV's) de afspraken met betrekking tot thuiszitters aanscherpen. **De samenwerking is altijd goed geweest en het afgelopen jaar nog meer geïntensiveerd.** Komend schooljaar streven we naar een nog meer intensievere samenwerking wat zich zal vertalen in een thuiszitterspact in deze regio.

Verzuimregister van DUO houdt leerlingen in beeld

Voor het melden van verzuim zijn ook basisscholen sinds 1 april 2017 verplicht om het Verzuimregister van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) te gebruiken. Verzuimmeldingen komen via DUO rechtstreeks terecht bij de gemeente. Met het register komt verzuim beter in beeld en kan er sneller actie worden ondernomen om een verzuimende leerling terug te begeleiden naar school.

Verzuimregister van DUO

In navolging van het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs zijn nu ook alle scholen in het primair onderwijs aangesloten op het Verzuimregister van DUO. Scholen melden ongeoorloofd verzuim via het leerlingenadministratiesysteem rechtstreeks bij DUO, waarna automatisch ook de afdeling Leerplicht van de woongemeente van de leerling op de hoogte

wordt gebracht. De leerplichtambtenaar kan vervolgens contact opnemen met de school en samen actie ondernemen.

Sneller in actie

Het terugdringen van verzuim begint op school. Als een schoolverzuim niet meldt, dan dreigt een leerling met problematisch verzuimgedrag onder de radar te blijven. Elke thuiszitter is ooit begonnen met het missen van een paar lessen. Hoe eerder de school en de leerplichtambtenaar in actie kunnen komen om een leerling terug te begeleiden naar de schoolbanken, hoe groter de kans dat een leerling zijn opleiding kan vervolgen. Het Verzuimregister van DUO maakt verzuim zichtbaar en is daarmee een essentieel instrument bij het terugdringen van verzuim en het voorkomen van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten.

Betrouwbare verzuimcijfers

De uniforme registratie in het Verzuimregister leidt niet alleen tot een beter inzicht en meer grip op individuele leerlingen, maar zorgt ook voor een lastenvermindering én betrouwbare cijfers. Scholen geven een verzuimmelding eenvoudig door via het digitale Verzuimregister en gemeenten krijgen alle meldingen gestandaardiseerd en via één centraal kanaal (DUO) aangeleverd. Beter zicht op verzuim en het in beeld brengen van ieder kind begint met een goede registratie aan de bron.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Lokale betrokkenheid Couleur locale

REGIONAAL THUISZITTERSPACT

Ook in deze regio gaan wij ons verbinden aan de ambitie dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

SPEERPUNTEN

- VERMINDEREN EN VOORKOMEN VAN SCHOOLVERZUIM
- HANDHAVEN VAN DE LEERPLICHT
- RECHT OP ONDERWIJS
- VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS TERUG NAAR ONDERWIJS EN/OF WERK

18

WEST-BRABANTSE GEMEENTEN

SAMENWERKING EN AFSTEMMING OP GEBIED VAN SCHOOLVERZUIM EN VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS

Ziekteverzuim integraal aangepakt met interventiemethode M@ZL

Elk kind is weleens ziek. Meestal kunnen kinderen snel weer terug naar school, maar soms is er meer aan de hand. Om ziekteverzuim aan te pakken, werken scholen in het vo en mbo in West-Brabant met de methode M@ZL (Medische Advisering Ziekge-melde Leerling). "Een prettige aanpak", vindt jeugdarts Esther Pijl van GGD West-Brabant. "We halen alle mensen die nodig zijn aan tafel en kijken samen naar de leefwereld van een leerling. Door verbindingen te leggen, kun je onderliggende problemen aanpakken en echt iets voor een kind betekenen."

Hoe krijg je grip op leerlingen die vaak of langdurig ziek zijn? Jeugdarts Yvonne Vanneste van GGD West-Brabant ontwikkelde M@ZL, een effectieve methode om ziekteverzuim integraal aan te pakken. De school gaat bij verhoogd ziekteverzuim eerst zelf het gesprek aan met de leerling en zijn ouders. Als dat nodig is, kunnen daarna de jeugdarts, de leerplichtambtenaar of gespecialiseerde hulpverleners worden ingeschakeld. "De school heeft geen medische inzichten," legt Pijl uit. "Maar net zo goed heb ik als jeugdarts geen inzicht in de leerontwikkeling van een kind. Samen kunnen we die verschillende inzichten bij elkaar brengen en de leerling zo goed mogelijk helpen, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid."

Aandacht voor zorg

De betrokken partners stellen samen een plan van aanpak op om onderliggende problemen aan te pakken en leerlingen voor zover mogelijk terug te begeleiden naar school. "We zien dat de

leerplichtambtenaar steeds vaker een stapje terugdoet en de school en jeugdarts de ruimte geeft om ziekteverzuim aan te pakken," stelt Vanneste op basis van evaluatiegesprekken die jeugdartsen hebben gevoerd met scholen. "M@ZL is ook niet ingestoken vanuit controle, maar juist vanuit zorg voor de leerling. We vragen niet: ben je wel echt ziek? Maar eerder: wat kunnen wij voor jou doen, waar ben jij mee geholpen?"

M@ZL brengt kwetsbare leerlingen in beeld die met de juiste aandacht en begeleiding geholpen kunnen worden. "Achter verhoogd ziekteverzuim kan een diversiteit aan problematiek schuilgaan," vertelt Pijl. "Van buikpijn door obstipatie tot leerproblemen, forse eczeem of een blindedarmontsteking. Het is belangrijk dat kinderen die veel ziek zijn ook gezien worden, want ziekteverzuim is vaak een vroegtijdig signaal dat er iets aan de hand is. Als je daar tijdig bij bent en de juiste hulp kunt bieden, dan kun je grotere problemen voorkomen. Want hoe langer kinderen thuiszitten, hoe meer ze in moeten halen als ze weer terug naar school gaan."

Bewustwording

Sinds het schooljaar 2016-2017 is M@ZL geïmplementeerd op alle vo- en mbo-scholen in West-Brabant. "M@ZL is bij 100% van de vo- en mbo-scholen verankerd in het verzuimbeleid," constateert Vanneste op basis van de evaluatie. "Daarnaast geven scholen aan dat de attitude is veranderd. Scholen richten zich steeds meer op het versterken van de band met leerlingen en ouders. En we zien

ook dat ouders vaker zelf om hulp vragen bij de school of jeugdarts. Een positieve ontwikkeling, want uiteindelijk moet het bij iedereen tussen de oren komen dat we een gezamenlijk belang hebben: de zorg voor de leerling. Dat kost tijd, maar we zijn op de goede weg."

M@ZL-pilot in het primair onderwijs

De positieve ervaringen met M@ZL op het vo en mbo zijn ook op de West-Brabantse basisscholen niet onopgemerkt gebleven. "We kregen steeds vaker de vraag of M@ZL ook in het primair onderwijs kan worden toegepast, maar de methode uit het vo en mbo 'knippen en plakken' bleek geen succes," vertelt Pijl. En dus werd de methode aangepast voor basisscholen. In het schooljaar 2017-2018 wordt M@ZL als pilot getest op zestien scholen in West-Brabant, van Aalburg tot Bergen op Zoom. Pijl hoopt dat de methode net zo succesvol wordt als in het vo en mbo. "Als we ziekteverzuim en de achterliggende problematiek al in het primair onderwijs kunnen aanpakken, dan kunnen we mogelijk grotere problemen en zwaardere zorg voorkomen. Dat zou een enorme winst zijn."

Samen aan zet om talenten ISK-leerlingen te benutten

Eén op de drie leerlingen van een Internationale Schakelklas (ISK) stroomt door naar een te laag schoolniveau, blijkt uit een peiling onder ISK-directeuren. "Zonde", vindt Léan Leenen, afdelingsmanager van de ISK in Breda, waar anderstalige leerlingen tussen de 12 en 18 jaar worden klaargestoomd voor het regulier onderwijs. "Je verspilt talent als leerlingen niet op het goede niveau terecht komen."

De Internationale Schakelklas is bedoeld om de instroom van nieuwkomers in het regulier onderwijs te vergemakkelijken. Het onderwijs sluit aan bij de kernvakken, zoals wiskunde en biologie, maar richt zich vooral op zelfredzaamheid in de Nederlandse taal en in de samenleving. "Op allerlei manieren leren we onze leerlingen Nederlands", vertelt Leenen. "We nemen ze mee naar de markt, we gaan met ze schaatsen en ze krijgen kookles. Vaak zien we dat leerlingen als bange vogeltjes bij ons binnenkomen en na twee jaar als vrolijke tieners richting het voortgezet onderwijs gaan."

Tussen de regels door

Margot Vogels is als leerplichtambtenaar betrokken bij de ISK in Breda. "Ik heb erin moeten groeien," erkent ze, "maar ik begrijp de doelgroep steeds beter." Verzuimmeldingen worden de hele week door behandeld door met leerlingen, ouders of voogden in gesprek te gaan. Eens in de twee weken worden leerlingen die vaak te laat of afwezig zijn, preventief opgeroepen voor het leerlichtspreekuur. "Nog voordat de school een officiële DUO-melding doet, gaan we met de leerling praten. Wat is er precies aan de hand? Soms helpt het, soms niet."

Leenen waardeert de samenwerking met de leerplichtambtenaren. "Ik kan altijd bellen om te overleggen, de lijntjes zijn kort. Dat is fijn, want de ISK is niet te vergelijken met een reguliere school. Soms moet je tussen de regels door lezen. We hebben een bijzondere doelgroep. Stel je maar eens

voor dat je door oorlog geen onderwijs hebt kunnen volgen en dan ineens 32 uur in de week in de schoolbanken moet zitten. Het duurt soms een tijd voordat leerlingen beseffen dat ze iedere dag naar school moeten, óók als het regent."

Kansen verhogen

Na anderhalf tot twee jaar stromen de leerlingen van de ISK door naar het regulier voortgezet onderwijs of het middelbare beroeps-onderwijs. Uit een peiling van de VO-raad onder ISK-directeuren blijkt dat 35 procent van de ISK-leerlingen doorstroomt naar een lager schoolniveau dan dat zij aankunnen. Zorgelijk, zo staat in de Kadernota 2018 van Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant, want er gaat zo een hoop talent verloren. "Vaak vanwege de taal,"

vermoedt Leenen. "Maar de beeldvorming speelt ook mee. Ik denk weleens dat scholen dat niet altijd beseffen en alleen naar hun eigen stukje kijken. Sommige mbo-directeuren vrezen met onze leerlingen het schip in te gaan, omdat ze achteraf worden afgerekend op het aantal geslaagden. Onze leerlingen krijgen daardoor niet altijd de kans om hun talenten te benutten. Doodzonde."

In 2016 is het verhogen van kansen voor jongeren in een kwetsbare positie, zoals ISK-leerlingen, als speerpunt benoemd in het regionale vsv-programma 'Iedereen op z'n plek in West-Brabant'. "Een positieve ontwikkeling," vindt Leenen. "Leerlingen worden nu getoetst door trajectadviseurs van het Servicecentrum Studie & Beroep, het expertisecentrum van ROC West-Brabant, om te beoordelen wat de meest passende opleiding is. Om de slagingskans te verbeteren, bieden wij een Remedial Teaching (RT)-coach aan op locatie die onze oud-leerlingen extra Nederlandse lesgeeft. Daarnaast organiseren we kijk-doe-dagen op het mbo en hebben we transfercoaches die jongeren begeleiden bij de overstap naar het regulier onderwijs. Op allerlei manieren zorgen wij voor een warme overdracht van onze leerlingen, om hun slagingskans te verhogen."

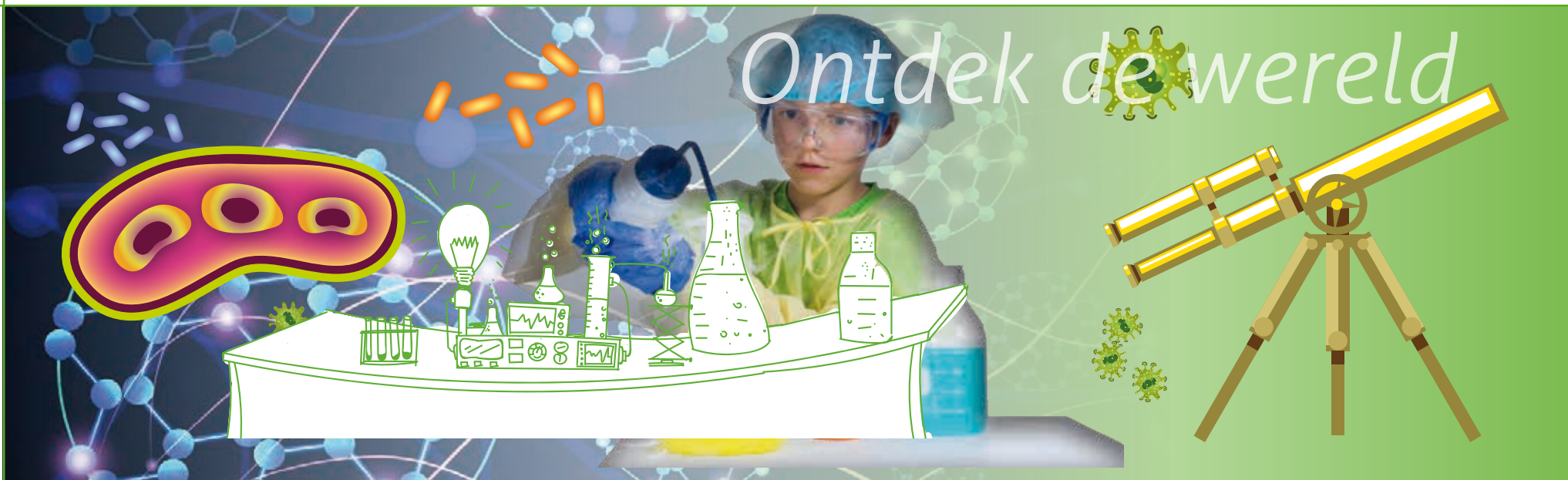
Maar ook het vergroten van de kansen van leerlingen met een laag niveau verdient aandacht, vindt Vogels, die constateert dat het niveau van de gemiddelde ISK-leerling daalt. Leenen legt uit dat bij een oorlog vaak eerst de hogeropgeleide gezinnen vluchten, de rest volgt later. "Voorheen kregen we de analfabetenklas niet vol; nu hebben we vier klassen op het laagste niveau." Voor leerlingen die 18 jaar zijn, geen startkwalificatie hebben en voor wie regulier onderwijs niet haalbaar is, werkt de ISK samen met de Praktijkschool. "Zij volgen daar beschermd les, lopen beschermd stage en worden opgeleid om te gaan werken. Een goede ontwikkeling, want anders dreigt deze groep buiten de boot te vallen."

Klaarstomen

De ISK blijft zich ontwikkelen. "Afgelopen schooljaar hebben we voor het eerst carnaval gevierd," vertelt Leenen. "Een carnavalsvereniging kwam wat aarzelend bij ons binnen, maar is uiteindelijk meer dan een uur gebleven. Iedereen vond het geweldig en uiteindelijk liepen ze allemaal in de polonaise: de leden van de carnavalsvereniging, inclusief prins carnaval, én onze leerlingen. Geweldig om te zien!" Voor Vogels vergt haar werk als leerplichtambtenaar bij de ISK 'net iets meer creativiteit dan bij andere scholen'. "Maar dat komt ook omdat er nog veel vooroordelen zijn. We moeten niet alleen ISK-leerlingen voorbereiden op een schoolloopbaan, maar ook Nederland klaarstomen voor haar toekomstige leerlingen. Wat dat betreft valt er nog een wereld te winnen."

Ontdek de wereld

Dynamo brengt jongeren in beweging

Jongeren van 18 tot 23 jaar uit West-Brabant zonder startkwalificatie (een diploma op mbo2-, havo- of vwo-niveau) krijgen tijdens het programma Dynamo de kans om in beweging te komen en hun kwaliteiten te ontdekken. Onder begeleiding van een coach gaan de jongeren actief aan de slag met workshops en trainingen om hun talenten en valkuilen in beeld te brengen en te werken aan hun toekomst.

Dynamo richt zich op arbeidsvoorbereiding in de breedste zin van het woord. In een periode van vier weken volgen gemotiveerde jongeren een gevarieerd traject van in totaal acht dagen, met veel aandacht voor het ontdekken van leer- en beroepsvaardigheden. Waar ben ik goed in, welke studie of welk beroep past bij mij en hoe stel ik een cv op? Aan het einde van het traject hebben deelnemers een goed en up-to-date-cv en kennen zij hun sterke en minder sterke kanten. In overleg met de coach maakt de jongere een gerichte stap naar de juiste opleiding of treedt hij of zij in contact met een matchmaker of het werkplein welke toegang hebben tot vacatures in de regio. Een prachtige investering in de toekomst!

Meer weten?

De aanpak van Dynamo sluit aan bij een sluitend regionaal vangnet voor jongeren in een kwetsbare positie, een van de opdrachten uit het regionaal programma 'Iedereen op zijn plek in West-Brabant'. Dynamo is gesitueerd in Bergen op Zoom en Breda, maar heeft een regionale functie.

Kijk voor meer informatie op de website:

www.dynamomakeyourmove.nl

Even voorstellen: Ans Machielse Coördinator Regionaal vangnet VSV en trajectbegeleider

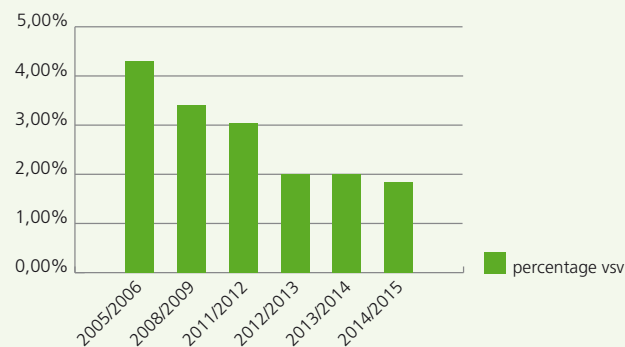
"Sinds 1 mei 2017 werk ik 16 uur per week als coördinator Regionaal vangnet VSV (voortijdig schoolverlater) voor Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant. Mijn functie sluit aan bij het beleidsdoel om een sluitend regionaal vangnet voor jongeren in een kwetsbare positie te realiseren. Met het regionaal vangnet willen we voorkomen dat jongeren niet kunnen starten binnen het onderwijs. We willen alle maatregelen en

voorzieningen in relatie tot arbeidsmarkttoeleiding inzichtelijk en toegankelijk maken, zodat een geïntegreerde aanpak ontstaat. Door actief samen te werken met partners in het onderwijs, de zorg en spelers op de arbeidsmarkt zetten we in op het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder werk en het voorkomen van jeugdwerkloosheid. Het samenspel tussen de partners moet een sluitend vangnet vormen.

In de praktijk schakelen professionals mij in als zij vastlopen bij de begeleiding van jongeren in of naar het onderwijs. Het gaat dan vaak om complexe casussen, bijvoorbeeld van moeilijk plaatsbare jongeren met multi-problematiek. Ik breng regionale partners bij elkaar voor een zogenaamde 'actietafel VSV' om de mogelijkheden te bespreken. Individuele knelpunten worden zoveel mogelijk direct opgelost. Samen werken we aan een maatwerkoplossing voor individuele jongeren.

Daarnaast coördineer ik de groepsaanpak 'Dynamo, make your move'. Tijdens een intensief traject krijgen jongeren van 18 tot 23 jaar de kans om onder begeleiding van een coach hun kwaliteiten te ontdekken en te investeren in hun toekomst. Verder zorg ik ervoor dat eventuele knelpunten in de beleidsterreinen op de agenda van gemeenten of onderwijsinstellingen terecht komen. Zo kan het lokale en regionale beleid verder worden verbeterd en kunnen we ons gezamenlijk in blijven zetten voor het verbeteren van de positie van kwetsbare jongeren in onze regio."

Het RBL draagt bij aan professionalisering van onze medewerkers en is dé gesprekspartner voor de lokale gemeenten, regio en ketenpartners op het gebied van leerplicht en RMC (voortijdig schoolverlaten).

Het aantal voortijdige schooluitvallers is door de regionale inzet van het RBL en de samenwerking met de scholen de afgelopen 5 jaar gedaald van 3.1 naar 1.8%.

HET RBL-BESTUUR

De wethouders onderwijs van alle aan de GR deelnemende gemeenten hebben zitting in het bestuur. Het bestuur vergadert vier keer per jaar en wordt voorgezeten door de wethouder onderwijs van de Gemeente Breda. De ambtelijke voorbereiding van een bestuursvergadering vindt plaats in de Klankbordgroep RMC. De beleidsmedewerkers onderwijs van alle West-Brabantse gemeenten nemen deel aan dit overleg.

